

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

*****

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'de (DÖVİZLİ İŞLEMLER) (2008-32/34) Değişiklik Yapılmıştır. (06.10.2018 tarih ve 30557 sayılı R.G. Tebliğ No:2018-32/51) -

No: 2018 – 114

Tarih: 08.10.2018

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'de (DÖVİZLİ İŞLEMLER) (2008-32/34) Değişiklik Yapılmıştır. (06.10.2018 tarih ve 30557 sayılı R.G. Tebliğ No:2018-32/51)

Bilindiği üzere Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı kararda değişiklik yapılmasına dair karar, 12.09.2018 tarih ve 85 sayılı CB Kararı ile 13.09.2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımlanmıştır .

Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen haller dışında;

Türkiye’de yerleşik kişiler arasında yapılacak,

-Menkul ve gayrimenkul alım satımı,

-Taşıt ve finansal kiralama dahil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama,

-Leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde,

sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Düzenleme Türkiye’de yerleşik olanların kendi aralarında yapılacak işlemi kapsamaktadır. Dolayısıyla alıcı veya satıcının yurt dışında yerleşik olması hali, Kararın kapsamı dışındadır.

Anılan karara ilişkin olarak usul, esas ve istisnaların yer aldığı düzenlemeler tebliğ ile yapılmıştır.(06.10.2018 tarih ve 30557 sayılı R.G. Tebliğ No:2018-32/51)

Söz konusu tebliğ düzenlemeleri, kullanıcılara kolaylık sağlaması ve daha anlaşılır olması açısından aşağıda tablo haline getirilmiştir.

Sıra No - Sözleşme Türü - Açıklama

1- Gayrimenkul Satış Sözleşmesi : Konut ve çatılı işyerlerine(serbest bölgeler dahil) ilişkin gayrimenkul satış sözleşmeleri döviz ve dövize endeksli olarak yapılamaz.

2- Gayrimenkul Kiralama Sözleşmesi: Konut ve çatılı işyerlerine(serbest bölgeler dahil) ilişkin gayrimenkul kiralama sözleşmeleri döviz ve dövize endeksli olarak yapılamaz.

3- İş Sözleşmeleri : Genel kural iş sözleşmeleri döviz ve dövize endeksli olarak yapılamaz.

İstisnaları:

-Yurt dışında ifa edilecek olanlar,

- Türkiye’de yerleşik yabancıların taraf olduğu iş sözleşmeleri,

- Yabancı şirketlerin şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürolarının taraf olduğu iş sözleşmeleri,

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

*****

- Doğrudan veya dolaylı olarak % 50 ve üzerinde yabancı sermayeli Türk Şirketlerinin taraf olduğu iş sözleşmeleri,
- Serbest bölgelerdeki faaliyetleri kapsamında, serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olduğu iş sözleşmeleri,

4- Hizmet Sözleşmeleri : Genel kural; danışmanlık, aracılık, taşımacılık dahil hizmet sözleşmeleri döviz ve dövize endeksli olarak yapılamaz.

İstisnaları:

- T.C. vatandaşı olmayanların taraf olduğu hizmet sözleşmeleri,
- İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri
- Yabancı şirketlerin şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürolarının taraf olduğu hizmet sözleşmeleri,
- Doğrudan veya dolaylı olarak % 50 ve üzerinde yabancı sermayeli Türk Şirketlerinin taraf olduğu hizmet sözleşmeleri,
- Serbest bölgelerdeki faaliyetleri kapsamında, serbest bölge şirketlerinin taraf olduğu hizmet sözleşmeleri,
- Yurt dışında gerçekleştirilecek faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- Elektronik haberleşme sözleşmeleri(Türkiye’de başlayıp yurt dışında sonlanan veya yurt dışında başlayıp Türkiye’de sonlananla),
- Bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmeleri,

5- Eser Sözleşmeleri : Genel kural eser sözleşmeleri döviz ve dövize endeksli olarak yapılamaz.

İstisnası; gemi inşası, tamiri ve bakımına ilişkin sözleşmeler,

6- Menkul Satış Sözleşmeleri : Genel kural menkul satış sözleşmeleri döviz ve dövize endeksli yapılabilir.

İstisnası; iş makineleri, taşıt satış sözleşmeleri döviz ve dövize endeksli yapılamaz.

7- Menkul Kiralama Sözleşmeleri : Genel kural menkul kiralama sözleşmeleri döviz ve dövize endeksli yapılabilir.

İstisnası;

- iş makineleri, taşıt kiralama sözleşmeleri döviz ve dövize endeksli yapılamaz. -
- 12.09.2018 tarihinden önce düzenlenmiş taşıt kiralama sözleşmelerinde, Türk Lirasına dönme mecburiyeti bulunmamaktadır.

8 Finansal Kiralama(Leasing) Sözleşmeleri : Finansal kiralama(leasing) sözleşmelerinde bedelin döviz üzerinden kararlaştırılması mümkündür.

1.1.Kıymetli Evrak Düzenlenmesi

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

*****

Döviz cinsinden ve dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmeler ile ilgili düzenlenecek kıymetli evrakın da döviz üzerinden düzenlenmesi mümkün değildir.

1.2.Kıymetli Maden/Emtiaya Endeksleme

Bedelleri döviz cinsinden belirlenen kıymetli maden ve emtiaya endekslenen sözleşmeler de dövize endeksli sözleşme olarak kabul edilecektir.

1.3.Faturaların Döviz Cinsinden veya Dövize Endeksli Olarak Düzenlenmesi

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere emtia satış faturalarının döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak düzenlenmesi mümkündür.

1.4.Türk Lirasına Dönme Mecburiyeti

1.4.1.Genel düzenleme;

Dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerden, 13.09.2018 tarihinden önce imzalanmış ve halen yürürlükte olan sözleşmelerde yer alan bedellerin 30 gün içerisinde(13.10.2018 tarihine kadar) taraflarca Türk Lirasına çevrilmesi gerekmektedir.

Taraflarca Türk Lirası bedel üzerinde mutabakata varılamazsa; 02.01.2018 tarihinde T.C.M.B. efektif satış kuru kullanılarak, yeniden belirleme tarihine kadar aylık değişim oranları ile TÜFE endeksi kullanılarak artırılmak suretiyle belirlenecektir.

Burada öncelikle esas olan tarafların kendi aralarında mutabakata varmasıdır. Mutabakat sağlanamaz ise söz konusu hesaplama yapılarak güncelleme yapılacaktır.

1.4.2.Kira sözleşmeleri açısından;

13.09.2018 tarihinden önce imzalanan konut ve işyeri kira sözleşmeleri ile ilgili olarak;

-Yukarıda belirlenen prensip kapsamında kira bedelleri 2 yıl için Türk Lirası olarak belirlenecektir.

-Belirlemenin yapıldığı kira yılının sonundan itibaren 1 yıl geçerli olmak üzere, belirleme tarihinden kira dönemi sonuna kadar aylık değişim oranları esas alınarak TÜFE ile artırım yapılacaktır.

-Bir sonraki yıl kirası ise, önceki yılda geçerli olan kira bedeli üzerinden aylık değişim oranları esas alınarak TÜFE ile artırım yapılmak suretiyle tespit edilecektir.

Saygılarımızla.